

Olivier Willemsen

TERUG OP DE
ACHTERBANK

De Harmonie, Amsterdam

Nu alles is zoals het is geworden,
nu alles is zoals het is
komt het, hoewel, misschien
hoewel, tenslotte nog in orde.

Judith Herzberg

Morgen gaat het gebeuren: ik ga met mijn ouders op zomervakantie. Ik ben tweeënveertig jaar, mijn relatie is voorbij en ik kom net uit een depressie. Toen mijn moeder vroeg of ik het gezellig zou vinden om mee te gaan naar een huisje in de Auvergne, heb ik ja gezegd.

Mijn vader belde om te vragen wat ik in de droppot voor onderweg wil.

Niet te lang bij stilstaan, je hebt hier zelf voor gekozen.

‘Doe maar iets met salmiak.’

‘Salmiak wordt een plakboel!’ hoorde ik mijn moeder roepen.

Mijn moeder heeft plakboelen al door voordat het plakboelen worden.

‘En zeg tegen hem dat-ie zo’n strakke zwemslip meeneemt.’

We gaan met de auto, net als vroeger. Alleen ben ik nu ouder en kalend.

‘Misschien vinden we wel een leuk Frans vriendinnetje voor je,’ zei mijn moeder.

Ik weet nu al dat ze me aan een serveerster die ons de Orangina brengt zal proberen te koppelen.

‘Die met die vlechtjes, is dat niks voor jou?’

Een Française in de familie zou mijn moeders bestaan completeren.

Ik neem vanavond de trein vanuit Amsterdam naar mijn geboortedorp. Het leek mijn vader handig als ik bij hen zou slapen, want ze willen voor dag en dauw vertrekken. Hij streeft er al veertig jaar naar om rond twaalfen bij Parijs te zijn omdat de Périphérique dan rustig is. ‘Een Fransman slaat geen middagmaal over!’

Morgenochtend zal ik op de achterbank zitten als hij het aantal kilometers naar onze bestemming mededeelt en daarna toekijken hoe hij zijn arm om mijn moeders hoofdsteun legt, zijn hoofd indraait alsof hij een stijldans gaat leiden en achteruit de oprit afrijdt. Vanaf dan is er geen weg terug.

De heenreis

Ik lig op mijn oude slaapkamer en tel de balken aan het plafond. Ik weet precies hoeveel het er zijn, ik heb ze zo vaak geteld. Als kind positioneerde ik me op zo'n manier in bed dat ik ze zou kunnen ontwijken mochten ze vallen. Nu ga ik er recht onder liggen. Merel, mijn eeuwige steun, zei dat ik deze vakantie alles maar over me heen moet laten komen. Zo'n balk zou een goed begin zijn.

Een auto heb ik niet meer. Die was van Anna, net als ons huis, de tuin, de keuken. Onderweg in de trein probeerde ik niet naar een jong stel te kijken dat tegenover me zat te smiespelen. Achter me telefoneerde een vrouw over een feest waar ze die avond naartoe ging. Zelf belde ik op fluisterton met mijn moeder om te zeggen dat ik om negen over zes op het station zou zijn. 'Je zal moeten lopen,' antwoordde ze, 'je vader is al bezig met het inladen van de auto.'

Ik trok mijn rolkoffer achter me aan door de straten van het dorp. Huis na huis rook ik de geur van varkenslapjes, van gehaktballen sudderend in de jus. Hier kom ik vandaan. Een bakstenen dorp op de grens van Limburg en Brabant waar de rolluiken om zes uur voor de

ramen worden neergelaten maar waar de Croma altijd een weg naar buiten vindt.

Mijn vader had zich over de motor van zijn nieuwe auto gebogen. De rode Renault stond als een uitgeklappt Zwitsers zakmes op de oprit; vier portieren open, achterklep in de lucht, motorkap omhoog. Hij kwam met de peilstok onder de kap vandaan en bestudeerde het streepje olie. Mijn vader ging zo op in zijn voorbereiding van de reis dat hij me pas zag toen ik naast hem kwam staan. Ik snoof het mengsel van olie en benzine op; die verwachtingsvolle geur van reizen en onderweg zijn. Hij zette zijn gehoorapparaat aan. Er zijn tegenwoordig onzichtbare elektronische knopjes op de markt, maar hij zweert nog steeds bij dat garnaalvormig stuk tandvlees boven zijn oor.

‘Hans Kamstra, die ken je nog wel.’

Hij keek zorgelijk over zijn bril.

‘Hooguit een maand. Leverkanker.’

Altijd als ik bij mijn ouders op bezoek ga, krijg ik ter begroeting van mijn vader eerst te horen wie er terminaal is of dood. Ditmaal was het de beurt aan mijn oud-aardrijkskundeleraar.

In de hal stond alle bagage klaar. De vakantiespanning was overal voelbaar. In de woonkamer, in de keuken, in mijn moeder. Ze schepte met een grote lepel nasi om in een dampende pan. Naast het fornuis lag een geel opengescheurd zakje Conimex-kruiden. Ik gaf haar een kus op de wang.

‘Mooi op tijd, Kokindje. Zeg je tegen je vader dat de eieren over twee minuten de pan in gaan?’

Na het eten werd de televisie aangezet. De goudenkofertjesquiz met Linda de Mol, waarin kandidaten een deal kunnen sluiten met de bank.

'Lummel,' zei mijn moeder toen ze zich stoorde aan een speler die in haar ogen veel eerder genoeg met het bod had moeten nemen en daardoor met lege handen achterbleef.

Zelf had ik ook allang op zo'n rode knop moeten slaan; het bod accepteren en met Anna of desnoods met mijn jeugdliefde aan een gezin moeten beginnen. Nu zat ik op de bank naast mijn moeder die maar naar de tv bleef roepen dat ze een voorgevoel had dat het miljoen in koffer zeven schuilging.

'Bedtijd, jongens,' besloot ze om kwart over negen.

Tijdens het tandenpoetsen kwam mijn vader naast me staan. Hij plugde zijn Philishave in en bewoog de roterende mesjes kalm over zijn wangen. Ik bekeek hem in de badkamerspiegel. Hij is tegenwoordig twee koppen kleiner dan ik. Pigmentvlekken op zijn schedel, dikke aderen op de rug van zijn hand.

'Fijn dat je nu al bent gekomen,' zei hij boven het gebrom van het apparaat uit. 'Want het zou toch mooi zijn als we morgen rond lunchtijd bij Parijs zouden zijn.'

'Een Fwansman swaat gween mwiddagmwaal over.'

Mijn vader glimlachte. Ik zag weer hoe we vroeger voor diezelfde spiegel stonden, hij vier koppen groter. Soms hield hij de bolle kant van zijn scheerapparaat even tegen mijn wang en dan trilde mijn lijf van volwassenheid; van al dat leven dat er toen nog aan zat te komen maar waarvan nu intussen de helft was verstreken.

In de spiegel dook ook mijn moeder op. Ze trok haar broek naar beneden en ging met haar armen rustend op haar bovenbenen en haar hoofd afgewend zitten plassen.